

Gestionarea pădurilor în turismul bazat pe natură: opinii și preferințe ale turiștilor utilizatori ai traseului Via Transilvanica

C. Teodorescu, L. Bouriaud, R. Rimoli

Teodorescu C., Bouriaud L., Rimoli R., 2025. Forest management in nature-based tourism: opinions and perceptions of tourists using the Via Transilvanica route. *Bucov. For.* 25(1): 11-25

Abstract. Forests play an essential role in supporting nature-based tourism, providing valuable ecosystem services and recreational spaces for tourists. The present study explores tourists' perceptions of forest management along Via Transilvanica route in order to assess their acceptability and to identify obstacles and difficulties associated with contribution of forests to sustainable nature-based tourism. The data collection is based on a questionnaire applied to a diversified sample of visitors. The results reveal significant support for measures such as a ban on clear felling and the establishment of buffer zones without forestry activities along the touristic path. There was also a high acceptance rate for the implementation of informational measures, such as the installation of information boards about forestry activities being carried out in the area of the trail. The study shows existing correlations between tourists' perceptions and socio-demographic factors, highlighting differences according to age, level of studies and living environment (rural or urban). The findings suggest that a balanced combination of direct (regulations and restrictions) and indirect (education and communication) management measures can facilitate forest conservation and increase the attractiveness of forests for tourism along Via Transilvanica trail.

Keywords: Forest management, nature-based tourism, clear-cut, perceptions, Via Transilvanica

Authors. Cerasela Teodorescu; Laura Bouriaud; Richard Rimoli (richard.rimoli@gmail.com) - "Ștefan cel Mare" University of Suceava, Forestry Faculty, 13 Universității, 720229 Suceava, Romania

Manuscript received September 15, 2024; revised February 2, 2025; accepted February 17, 2025; online first 22 February, 2025.

Introducere

Oamenii interacționează cu ecosistemele naturale pentru a obține beneficii materiale și imateriale, care contribuie la îmbunătățirea calității vieții (Jo et al. 2023). Serviciile ecosistemice (SE) sunt descrise ca fiind beneficiile directe și indirecte oferite de componentele ecosistemului, care sprijină bunăstarea umană ('Millen-

nium Ecosystem Assessment' 2005). Pădurile au o importanță majoră pentru comunități, oferind atât beneficii estetice, cât și funcționale. Ele îmbunătățesc peisajele, servesc ca spații pentru recreere, sport și socializare și furnizează resurse precum lemn, fructe de pădure și ciuperci. De asemenea, pădurile contribuie la purificarea aerului și a apei și protejează împotriva riscurilor naturale (Frick et al. 2018), dar și la

creșterea calității vieții prin frumusețea peisajului și serviciile recreative asociate pădurilor (Bengston 2020).

Gestionarea durabilă a pădurilor a fost întotdeauna un obiectiv principal și un principiu fundamental al silviculturii. Conceptul de „randament susținut”, care presupune menținerea unui flux constant de bunuri și servicii din păduri, a reprezentat un pilon central în abordările din domeniu (Nocentini et al. 2017). În prezent, silvicultura se află în fața unei provocări majore deoarece menținerea unui flux constant de bunuri și servicii trebuie asigurată într-un context caracterizat de transformări ale mediului și de o perspectivă în schimbare asupra interacțiunii dintre sistemele ecologice și cele sociale, cu efecte asupra cererii de servicii ecosistemice forestiere (Von Detten 2011). Crearea de zone protejate joacă un rol esențial în conservarea ecosistemelor naturale și în utilizarea sustenabilă a resurselor, dar și în oferirea de spații pentru activități recreative și de turism (Donici and Dumitras 2024). Zonele cu biodiversitate ridicată contribuie la îmbunătățirea serviciilor culturale, precum recreerea, petrecerea timpului liber, educația și aprecierea valorilor estetice (Jurkus et al. 2022).

Turismul este o forță dinamică a societății prezente, ce încurajează călătoriile pentru a explora natura, aventurile și pentru a interacționa cu diverse alte tradiții și valori. În plus, impactul său asupra mediului este în general mai redus decât al altor industrii bazate pe resurse primare precum agricultura sau mineritul. Având în vedere presiunile asupra resurselor forestiere și nevoia de modele durabile de dezvoltare, turismul în zonele forestiere a fost văzut ca o oportunitate de a sprijini atât conservarea, cât și dezvoltarea economică sustenabilă (Kausar et al. 2013). O modalitate sustenabilă de turism este turismul bazat pe natură cu diferitele sale forme, dintre care cea mai cunoscută este ecoturismul (Donici și Dumitras 2024), care apărut ca tendință încă de la sfârșitul anilor 1980. Turismul bazat pe natură susține bunăstarea comunităților locale și protejează mediul, oferind în același timp turiștilor o experiență satisfăcătoare

(Orams 1995, Ceballos-Lascurain 1996, Higgins 1996, Donici și Dumitras 2024). Turismului bazat pe natură îi sunt asociate practici specifice de tip „slow tourism” care privilegiază explorarea pe îndelete a teritoriului, a tradițiilor, implicarea în sustenabilitatea de mediu și îmbunătățirea calității vieții (Calzati și de Salvo 2017, Moira et al. 2017). Turiștii sunt atrași de peisajele naturale curate, zonele cu biodiversitate bine conservată și cu o bogată moștenire culturală (Baloch et al. 2023). Prin urmare, în zonele cu potențial mare de turism bazat pe natură, percepțiile turiștilor asupra modului în care sunt gestionate pădurile ar trebui să fie luate în considerare în deciziile de gestionare a pădurilor. Cercetările indică faptul că turiștii apreciază inițiativele care combină experiențe autentice cu măsuri de sustenabilitate de mediu, implementate prin politici locale care promovează educația ecologică și participarea comunităților la protejarea resurselor naturale (Gössling et al. 2012).

O experiență nouă de turism bazat pe natură în România o reprezintă Via Transilvanica, un traseu de lungă distanță care conectează regiuni și comunități diverse din România, inspirat de drumuri celebre precum El Camino sau Appalachian Trail. Scopul traseului este de a oferi o experiență autentică într-un cadru natural și cultural variat. Pe cei peste 1400 km ai traseului, drumeții sunt ghidați prin marcaje sub forma unor de borne din andezit, sculptate individual de artiști români și străini, care servesc drept simboluri ale traseului. Denumit „Drumul care unește”, proiectul a fost inițiat de asociația Tășuleasa Social din județul Bistrița-Năsăud, având o importantă dimensiune socială, revitalizând comunități aflate în dificultate și oferindu-le oportunități economice printr-un turism sustenabil de tip „slow” (‘Via Transilvanica’ 2025).

Pe cea mai mare parte a traseului Via Transilvanica pădurea reprezintă elementul dominant al peisajului. Prin urmare, percepțiile pozitive sau negative legate de parcurgerea traseului pot fi influențate de modul în care turiștii percep prezența pădurii și modificările peisajului

forestier prin acțiuni de gestionare a pădurilor. Astfel, prezentul studiu își propune să exploreze percepțiile turiștilor asupra gestionării pădurilor și asupra rolului acestora în turismul ecologic, cu un accent deosebit pe traseul Via Transilvanica. Studiul urmărește să identifice acceptabilitatea măsurilor de gospodărire propuse în pădurile de-a lungul traseului și să evidențieze impactul măsurilor de gestionare a pădurilor asupra experienței turistice, având trei obiective specifice:

- (i) Identificarea percepției turiștilor asupra modului în care gestionarea pădurilor influențează turismul bazat pe natură;
- (ii) Evaluarea acceptabilității manifestate de turiști cu privire la măsurile de gestionare a pădurilor aplicate în pădurile limitrofe traseului;
- (iii) Identificarea variabilelor socio-demografice care pot explica percepțiile turiștilor despre pădure și despre gestionarea pădurilor limitrofe traseului.

Material și metode

Colectarea datelor

Populația țintă a acestui studiu este reprezentată de populația de turiști care vizitează Via Transilvanica în perioada unui an. Totuși, nu există o estimare fiabilă a numărului de vizitatori ai traseului pe an, acesta variind între câteva sute (400 vizitatori în 2019 și 1500 vizitatori în 2020 – în *Tășuleasa Social*, 2020) și câteva zeci de mii (cca. 20000 în anul 2024), valoare menționată într-un articol din *National Geographic* (Suma 2024). În plus, nu există date cu privire la proporția vizitatorilor individuali comparativ cu proporția vizitatorilor în grupuri organizate (activități organizate colectiv, echipe corporative în team building, participanți la concursuri sportive sau activități de descoperire a naturii, etc.), această informație fiind importantă în eșantionare deoarece cele două categorii prezintă caracteristici și motivații distincte (Mehmetoglu 2007, Shi et al. 2019), având și o percepție diferită asupra managementului re-

surselor naturale (Lee și Jan 2018).

Prin urmare, deoarece populația totală a turiștilor care au vizitat traseul într-un an (populația țintă a acestui studiu) și profilul socio-demografic al acestora nu sunt cunoscute, nu s-a putut eșantiona o populație de turiști care să fie reprezentativă statistic, iar studiul s-a limitat la o investigare exploratorie de ordin calitativ asupra opiniilor și percepțiilor turiștilor. Instrumentul utilizat pentru colectarea datelor a fost un chestionar structurat, distribuit în format online (Google Forms) și fizic. Atât chestionarul online cât și cel fizic au fost distribuite numai turiștilor individuali care au parcurs traseul deoarece aceștia tind să fie mai receptivi la inițiativele de sustenabilitate și mai conștienți de impactul activităților umane asupra ecosistemului (Buckley 2023). Răspunsurile au fost colectate în perioada 20 iulie 2024 - 4 decembrie 2024, în mai multe etape, pentru a asigura un eșantion diversificat de respondenți, urmărindu-se o acoperire cât mai echilibrată din punctul de vedere a trei criterii: gen, vârsta respondentului și mediului de locuire (urban sau rural).

În etapa de planificare au fost stabilite obiectivele cercetării și au fost selectate întrebările relevante pentru a înregistra percepțiile turiștilor asupra gestionării pădurilor. Chestionarul a fost structurat pentru a include întrebări cu răspunsuri pe scară Likert, variante multiple de răspuns și răspunsuri deschise.

În etapa de testare, chestionarul a fost folosit pe un eșantion de 20 de persoane pentru a identifica eventualele ambiguități și a optimiza formularea întrebărilor.

A urmat etapa de aplicare, în care chestionarul a fost utilizat atât în format fizic, cât și în format online. Administrarea în format fizic a fost făcută direct de către operator. Chestionarele au fost distribuite pe parcursul mai multor zile de teren turiștilor întâlniți de operator pe traseu sau în punctele de intrare sau de ieșire de pe traseu. Deși a fost abordat un număr mare de turiști (54), doar 32 au finalizat completarea, înregistrându-se un număr de 14 refuzuri directe de a completa, restul de 8 turiști abordați primind chestionarul, dar amânând

completarea și transmiterea sa pentru mai târziu, ceea ce nu s-a mai concretizat în final. Prin urmare, doar 32 de răspunsuri valide au fost colectate fizic, ceea ce a determinat alegerea unei alte modalități de colectare, în sistem online. Pentru administrarea chestionarului online, respondenții potențiali au fost mai întâi identificați prin intermediul grupurilor dedicate traseului Via Transilvanica de pe social media, urmărindu-se ca respondenții potențiali să îndeplinească criteriul de vizitator al traseului Via Transilvanica în cursul ultimilor doi ani (2023 și 2024), indiferent de distanța sau de segmentul parcurs și să fie asigurat echilibrul în privința celor trei criterii enunțate (vârstă, gen, mediu urban sau rural). Formularul a fost apoi distribuit individual, sub forma unui link, către fiecare respondent potențial. Acest proces a permis o abordare personalizată, asigurând atât o rată ridicată de participare, cât și un control al populației eșantionate. În total, chestionarul a fost distribuit după contactarea individuală prin email sau prin diferite aplicații de mesagerie către un număr de 400 de persoane (turiști identificați prin intermediul grupurilor dedicate traseului). Un număr de 109 turiști au completat chestionarul în format online, fiind înregistrată astfel o rată de răspuns de 27%.

În etapa de validare, datele colectate au fost verificate pentru consistență și completitudine, alcătuindu-se o bază de date și eliminându-se răspunsurile incomplete sau contradictorii.

Colectarea datelor

Chestionarul cuprinde 6 secțiuni, însă pentru scopul prezentului studiu au fost luate în considerare doar întrebările care sunt direct relevante pentru scopul articolului, selectate din următoarele secțiuni:

- (i) Modul de gospodărire a pădurilor;
- (ii) Acceptabilitatea măsurilor de gospodărire a pădurilor limitrofe traseului Via Transilvanica;
- (iii) Date socio-demografice.

Datele colectate prin chestionarele administrate fizic și online au fost centraliza-

te și prelucrate în Excel - Microsoft 365™. Analiza statistică a fost realizată de asemenea în Excel, utilizând metode descriptive pentru evidențierea tendințelor generale, iar pentru analiza relațiilor dintre variabile a fost aplicat testul *Chi* pătrat. Răspunsurile colectate au fost centralizate și analizate statistic, pentru a evidenția tendințele și corelațiile relevante. Fiecare întrebare selectată a fost analizată separat, utilizând instrumente de vizualizare a datelor (grafice și tabele), pentru a identifica perspectivele turiștilor asupra pădurilor și gestionării acestora și, respectiv, profilul socio-demografic (vârstă, gen, nivel de studii și mediul din care provin). S-au utilizat metode statistice descriptive, precum procentaje pentru răspunsurile categorice și reprezentări grafice și tabele de contingență, aplicându-se și un test Chi-pătrat utilizat pentru examinarea relațiilor dintre variabilele categorice care descriu percepțiile respondenților și variabilele socio-demografice ale acestora. S-a testat influența vârstei, genului, nivelului de studii și a mediului de locuire (urban sau rural) asupra opțiunilor exprimate.

Rezultate

Profilul socio-demografic al respondenților

Repartiția pe grupe de vârstă, gen, nivel de studii și mediul din care provin turiștii (urban sau rural) reprezintă un aspect esențial pentru înțelegerea diversității participanților și a modului în care aceste variabile pot influența percepțiile și preferințele lor legate de gestionarea pădurilor. Profilului turiștilor care au participat la studiu se poate analiza pe baza datelor prezentate în tabelul 1 care sintetizează principalele caracteristici socio-demografice.

Turiștii care au răspuns la chestionar se regăsesc în principal în categoriile de vârstă 31-45 ani (33,3%) și 18-30 de ani (26,2%). Aceste categorii, reprezentând mai mult de jumătate dintre respondenți, arată faptul că populația tânără și adultă activă este interesată de traseul Via

Tabel 1 Profilul socio-demografic al respondenților
Socio-demographic profile of respondents

Variabile socio-demografice	Categorii	Procent
Vârsta (ani)	18-30	26,2%
	31-45	33,3%
	46-55	21,3%
	56-67	11,3%
Gen	Masculin	56,9%
	Feminin	43,1%
Nivelul studiilor (ultima școală absolvită)	Sub 10 clase	6,5%
	Liceu	30,8%
	Studii universitare	62,6%
Mediul de locuire	Urban	59%
	Rural	41%

Transilvanica. Categoriile mai mature, precum 46-55 ani (21,3%) și 56-67 ani (11,3%), au o prezență mai redusă, ceea ce indică un interes mai scăzut al acestora sau posibile probleme de accesibilitate pentru aceste segmente de vârstă. În ceea ce privește genul, respondenții sunt preponderenți bărbați (56,9%), în timp ce femeile reprezintă 43,1% din total. Nivelul de educație al respondenților este relativ ridicat, cu 62,6% dintre ei având studii universitare, urmat de 30,8% cu studii liceale și doar 6,5% cu studii sub 10 clase.

Prezența dominantă a celor cu studii superioare ar putea arăta interesul mai ridicat al acestei categorii pentru turismul ecologic, dar la fel de bine poate fi expresia unei deviații datorate modului de administrare majoritar online al chestionarului, având în vedere accesul mai bun la informații, resurse și mobilitate al acestora. Aceeași explicație poate fi avansată și pentru reprezentarea mai bună în eșantion a turiștilor respondenți din mediul urban (59%), administrarea online a chestionarului fiind de natură să amplifice prezența în eșantion a populației urbane și a celei cu un nivel superior de educație.

Evaluarea percepțiilor turiștilor privind modul de gestionare a pădurilor

Percepțiile turiștilor asupra modului de gospodărire a pădurilor sunt esențiale pentru a înțele-

ge efectul lucrărilor silvice asupra experiențelor recreative, evidențiind așteptările turiștilor în privința dezvoltării unui turism ecologic sustenabil.

Figurile 1a și 1b ilustrează percepțiile turiștilor asupra modului în care gestionarea pădurilor conduce la satisfacerea funcțiilor sociale și culturale ale pădurii. Proporția mare a răspunsurilor neutru/moderat pozitiv (parțial de acord/ oarecum de acord) arată că încă mai sunt aspecte ce trebuie îmbunătățite cu privire la îndeplinirea funcțiilor sociale atribuite pădurilor. Pe de altă parte, majoritatea respondenților (84,1%) sunt de acord, (total, parțial sau oarecum de acord), că modul de gestionare a pădurilor are un impact clar asupra beneficiarilor serviciilor sociale și culturale. Această percepție larg răspândită subliniază o așteptare clară a turiștilor ca gestionarea pădurilor să furnizeze servicii sociale și culturale și să țină cont de așteptările beneficiarilor acestor servicii. Distribuția percepțiilor înregistrate la ambele întrebări și prezența unui număr mare de respondenți care nu au o opinie clară (au ales opțiunea „oarecum de acord”) pare a reflecta lipsa unei comunicări clare din partea autorităților cu privire la eforturile de protejare a pădurii și poate indica o oportunitate pentru inițiative educaționale dedicate turiștilor (Machado Toffolo et al. 2022).

Majoritatea respondenților consideră că procesul de exploatare forestieră afectează calitatea peisajului forestier (44,7% total de acord). Numărul celor care sunt total de acord că procesul de exploatare forestieră afectează calitatea peisajului forestier este cu mult mai mare decât numărul celor care sunt în dezacord sau în total dezacord cu această afirmație (44,7%, respectiv 9,3%).

Totuși, peste o treime dintre respondenți nu sunt hotărâți cu privire la efectul exploatarei forestiere asupra peisajului, fiind doar parțial de acord sau oarecum de acord cu afirmația propusă în sondaj. Formarea acestei opinii poate fi influențată de aspecte vizibile ale exploatarei, precum tăierile rase sau degradarea estetică a pădurilor (Paudyal et al. 2018), dar și de narativele

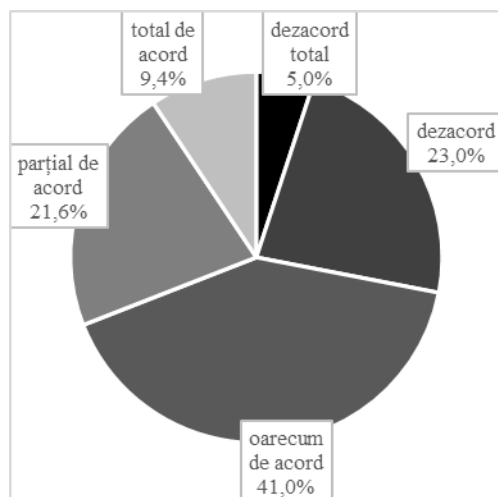

Figura 1a Distribuția răspunsurilor la afirmația: În prezent, pădurea din România este gestionată în așa fel încât își îndeplinește funcțiile sociale atribuite

Distribution of the answers to the statement: Currently, forests in Romania are managed in such a way that they fulfill their assigned social functions

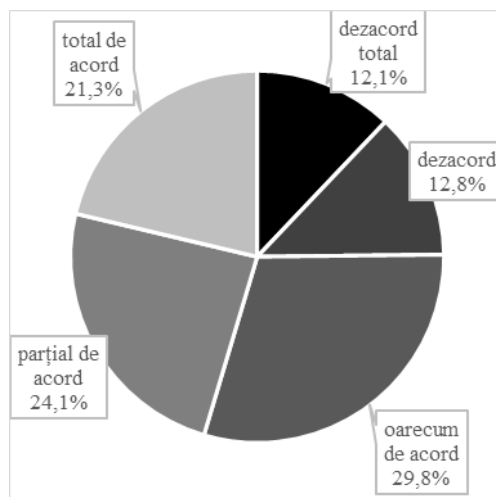

Figura 1b Distribuția răspunsurilor la afirmația: Modul în care este gestionată pădurea are un impact asupra beneficiarilor serviciilor sociale și culturale ale pădurii

Distribution of the answers to the statement: The way the forest is managed has an impact on the beneficiaries of the forest social and cultural services

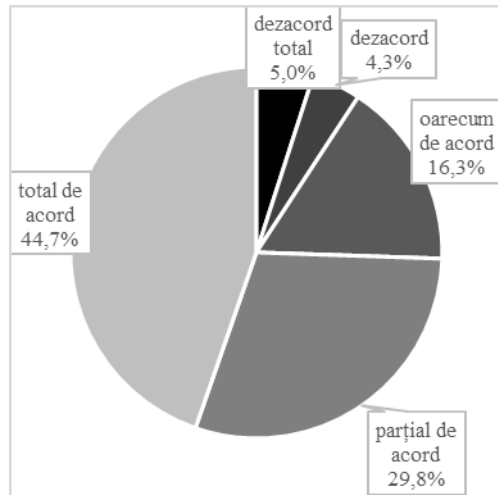

Figura 2a Distribuția răspunsurilor la afirmația: Procesul de exploatare afectează calitatea peisajului forestier

Distribution of the answers to the statement: The logging process affects the quality of the forest landscape

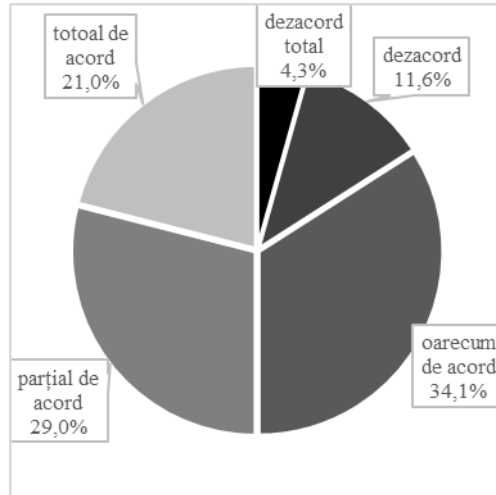

Figura 2b Distribuția răspunsurilor la afirmația: Renunțarea totală la exploatarea forestieră compromite îngrijirea pe viitor a pădurilor

Distribution of the answers to the statement: Complete abandonment of logging compromises future forest care

prezente în presa main-stream și pe rețelele de socializare din România care propagă o imagine negativă a activității de exploatare forestieră.

În același timp, majoritatea respondenților (75,2%) sunt oarecum de acord, parțial de acord sau total de acord cu afirmația că renun-

țarea completă la exploatarea forestieră poate compromite îngrijirea pe viitor a pădurilor. Numai un sfert dintre respondenți nu văd nici o problemă pentru îngrijirea pădurii dacă se renunță la exploatarea forestieră. Distribuția răspunsurilor sugerează că există o conștientizare clară a nevoii de echilibru între măsurile de conservare a pădurilor și activitățile de îngrijire a pădurilor, care se concretizează și prin beneficii de pe urma resurselor materiale oferite de pădure (Frangopol 2023). Este de remarcat faptul că procentul celor total de acord cu afirmațiile prezentate este mult mai mare când e vorba despre afectarea calității peisajului, decât când este vorba despre riscurile renunțării la exploatarea forestieră. Altfel spus, evocarea riscurilor conduce la scăderea gradului de acord cu privire la impactul negativ al exploatării forestiere asupra peisajului.

Evaluarea acceptabilității măsurilor de gestionare a pădurilor limitrofe traseului Via Transilvanica

Pentru a înțelege preferințele și priorităților turiștilor în ceea ce privește gospodărirea durabilă a pădurilor limitrofe traseului, respondenților li s-au descris mai multe măsuri posibile de gestionare cu rol de a proteja pădurile sau de a îmbunătăți experiența turistică, solicitându-li-se să își exprime gradul de acceptare a

acestor alternative. Opțiunile de răspuns au variat de la respingerea completă a măsurii („nu aş accepta deloc”) până la acceptarea deplină a măsurii („aş accepta cu siguranță”) și sunt sintetizate în tabelul 2. Analiza opțiunilor exprimate pentru fiecare dintre cele cinci măsuri propuse arată că există un nivel de acceptare ridicat pentru toate inițiativele propuse. Opțiunile de interzicere a tăierilor rase și de stabilire a unor zone tampon fără lucrări silviculturale sunt măsuri care obțin cel mai mare sprijin (peste trei sferturi dintre respondenți au optat pentru opțiunea „acceptat în mare măsură” sau „acceptat cu siguranță”), subliniind preocuparea turiștilor pentru protejarea pădurilor. Gradul de acceptabilitate ridicat a acestor măsuri este în acord cu răspunsurile obținute la întrebarea anterioară referitoare la efectul exploatării forestiere asupra calității peisajului. Măsura de impunere a unor restricții asupra recoltării masei lemnoase are un sprijin ridicat, dar ceva mai puțin afirmat decât măsurile alternative (interzicerea tăierilor rase sau stabilirea de zone tampon), ceea ce pare a indica lipsa de informații cu privire la restricțiile posibile.

Amenajarea zonelor de camping și recreere este acceptată în măsură mare de respondenți, indicând interesul turiștilor pentru integrarea unor facilități care să îmbunătățească experiența pe trasele turistice. În mod oarecum surprinză-

Tabel 2 Măsuri propuse pentru gospodărirea pădurilor limitrofe traseului Via Transilvanica
Proposed measures for the management of forests bordering the Via Transilvanica route

Măsură propusă	Nu aş accepta deloc	Nu aş accepta deloc	Aş accepta într-o măsură moderată	Aş accepta în mare măsură	Aş accepta cu siguranță
Impunerea de restricții în recoltarea masei lemnoase în pădurile limitrofe traseului	3,6%	3,6%	30,7%	12,9%	45,7%
Interzicerea tăierilor rase în pădurile limitrofe traseului turistic	5,0%	5,0%	13,6%	17,1%	57,9%
Stabilirea unor zone tampon în pădurile limitrofe traseului, unde nu se vor executa lucrări silviculturale	0,8%	0,8%	17,1%	24,3%	50,7%
Amenajarea în păduri a zonelor de camping și recreere	7,2%	7,2%	14,4%	16,5%	57,6%
Amplasarea în pădure a unor panouri informative cu lucrările silviculturale ce se execută de-a lungul traseului	1,4%	1,4%	5,8%	22,3%	66,9%

tor, amplasarea panourilor informative este cea mai bine acceptată măsură, cu o acceptabilitate chiar mai mare decât cea anterioară referitoare la amenajarea de facilități turistice. Distribuția răspunsurilor la această întrebare arată că există așteptări mari din partea turiștilor în privința transparenței lucrărilor de gestionare a pădurilor, aceștia dorind a fi informați despre lucrările silviculturale care se desfășoară în proximitatea traseelor. O mai bună informare ar putea fi o soluție pentru a preveni și reduce eventualele tensiuni dintre cererea de servicii socio-culturale și cea de beneficii economice cu privire la pădurile limitrofe traseului Via Transilvanica.

Identificarea influenței variabilelor socio-demografice asupra formării percepțiilor

Pentru a evalua dacă și în ce mod caracteristicile socio-demografice ale respondenților influențează răspunsurile acestora, a fost creat un tabel de contingență pentru fiecare întrebare și s-a analizat distribuția răspunsurilor (Material suplimentar, Anexa 1). Pentru a verifica dacă variația răspunsurilor a fost semnificativă din punct de vedere statistic, s-a efectuat un test Chi-pătrat pentru fiecare întrebare și fiecare categorie socio-demografică (vârstă, gen, nivel de studii și mediul de locuire – urban sau rural), luându-se în considerare numai corelațiile semnificativ statistice.

Astfel, în privința răspunsurilor referitoare la modul de îndeplinire a funcției sociale a pădurii, variabila „mediul de locuire rural sau

urban” este cea care diferențiază răspunsurile primite (tabelul 3).

Respondenții din mediul urban tind să fie mai critici față de modul actual de gestionare a pădurilor. Un procent semnificativ mai mare de respondenți din mediul urban manifestă dezacord sau dezacord total cu privire la îndeplinirea funcțiilor sociale ale pădurii prin modul de gestionare practicat.

În privința riscurilor aplicării unei măsuri potențiale de renunțare la exploatarea forestieră, variabila care discriminează respondenții este categoria de vârstă (tabelul 4).

Respondenții din categorii de vârstă mai tinere (18-30) sunt cei mai sceptici în legătură cu renunțarea totală la exploatarea forestieră, 65% dintre ei fiind total de acord sau oarecum de acord că această măsură ar putea compromite îngrijirea pădurilor în viitor. Respondenții mai în vârstă (46-55 și 56-67) tind să spună că nu există un risc de compromitere a îngrijirii pădurilor dacă se renunță la exploatarea forestieră (cu 57% și respectiv 50%). Acest lucru ar putea reflecta o conștientizare diferită în funcție de vârstă cu privire la impactul exploatărilor forestiere, însă un eșantion mai mare ar fi necesar pentru a înțelege ce înseamnă tendința acestei diferențieri pe clase de vârstă.

Un rezultat interesant îl prezintă distribuția răspunsurilor la afirmația care încearcă să stabilească percepția cu privire la gestionarea pădurilor și furnizarea serviciilor sociale și culturale. Trei dintre cele patru variabile socio-demografice înregistrate par a determina

Tabel 3 Percepțiile turiștilor asupra gestionării pădurilor din punct de vedere al funcțiilor sociale atribuite, în funcție de mediul de locuire

Tourists' perceptions of forest management in terms of the social functions assigned to forests, according to their living environment

Afirmație chestionar	Răspuns	Mediul de locuire	
		Urban	Rural
<i>În prezent, pădurea în România este gestionată în așa fel încât își îndeplinește funcțiile sociale atribuite</i>	total de acord	9%	11%
	oarecum de acord	38%	45%
	parțial de acord	16%	30%
	dezacord	31%	11%
	dezacord total	6%	4%
<i>P</i>		<i>0,0412</i>	

Tabel 4 Percepțiile turiștilor asupra riscului renunțării la exploatarea forestieră, pe categorii de vârstă
Tourists' perceptions of the risk of giving up logging, by age group

Afirmare chestionar	Răspuns	Categorii de vârstă (ani)			
		18-30	31-45	46-55	56-67
<i>Renunțarea totală la exploatarea forestieră compromite îngrijirea pe viitor a pădurilor</i>	total de acord	22%	11%	30%	31%
	oarecum de acord	43%	28%	27%	19%
	parțial de acord	16%	36%	13%	44%
	dezacord	5%	13%	23%	0%
	dezacord total	14%	13%	7%	6%
<i>P</i>		<i>0,0347</i>			

Tabel 5 Percepțiile turiștilor despre impactul modului de gestionare a pădurii asupra beneficiarilor serviciilor sociale și culturale ale pădurii, pe categorii de vârstă
Tourists' perceptions of the impact of forest management on the beneficiaries of the social and cultural services of the forest, by age groups

Afirmare chestionar	Răspuns	Categorii de vârstă (ani)			
		18-30	31-45	46-55	56-67
<i>Modul în care este gestionată pădurea îi afectează pe beneficiarii serviciilor sociale și culturale ale pădurii</i>	total de acord	31%	33%	3%	7%
	oarecum de acord	31%	28%	27%	67%
	parțial de acord	31%	24%	47%	20%
	dezacord	8%	7%	23%	7%
	dezacord total	0%	9%	0%	0%
<i>P</i>		<i>0,0014</i>			

Tabel 6 Percepțiile turiștilor despre impactul modului de gestionare a pădurii asupra beneficiarilor serviciilor sociale și culturale ale pădurii, pe nivel de studii
Tourists' perceptions of the impact of forest management on the beneficiaries of the social and cultural services of the forest, by educational level

Afirmare chestionar	Răspuns	Nivelul de studii - ultima școală absolvită		
		Sub 10 clase	Liceu	Studii universitare
<i>Modul în care este gestionată pădurea îi afectează pe beneficiarii serviciilor sociale și culturale ale pădurii</i>	total de acord	22%	11%	25%
	oarecum de acord	44%	37%	31%
	parțial de acord	0%	29%	32%
	dezacord	33%	9%	11%
	dezacord total	0%	14%	1%
<i>P</i>		<i>0,0103</i>		

Tabel 7 Percepțiile turiștilor despre impactul modului de gestionare a pădurii asupra beneficiarilor serviciilor sociale și culturale ale pădurii, după mediul de locuire
Tourists' perceptions of the impact of forest management on the beneficiaries of the forest social and cultural services, by living environment

Afirmare chestionar	Răspuns	Mediul de locuire	
		Urban	Rural
<i>Modul în care este gestionată pădurea îi afectează pe beneficiarii serviciilor sociale și culturale ale pădurii</i>	total de acord	23%	18%
	oarecum de acord	28%	40%
	parțial de acord	37%	18%
	dezacord	10%	15%
	dezacord total	1%	9%
<i>P</i>		<i>0,0276</i>	

Tabel 8 Acceptabilitatea interzicerii tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice, după categoria de vârstă
Acceptability of a ban on clear-cutting in forests bordering tourist trails, by age category

Afirmăție chestionar	Răspuns	Categorii de vârstă (ani)			
		18-30	31-45	46-55	56-67
<i>Interzicerea tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice</i>	Aș accepta cu siguranță	62%	66%	70%	33%
	Aș accepta în mare măsură	19%	17%	17%	13%
	Aș accepta într-o măsură moderată	14%	15%	3%	27%
	Aș accepta în mică măsură	5%	0%	0%	20%
	Nu aș accepta deloc	0%	2%	10%	7%
<i>P</i>		<i>0,0136</i>			

Tabel 9 Acceptabilitatea interzicerii tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice, după nivelul de studii
Acceptability of a ban on clear-cutting in forests bordering tourist trails, by level of education

Afirmăție chestionar	Răspuns	Nivelul de studii - ultima școală absolvită		
		Sub 10 clase	Liceu	Studii universitare
<i>Interzicerea tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice</i>	Aș accepta cu siguranță	22%	43%	69%
	Aș accepta în mare măsură	33%	14%	16%
	Aș accepta într-o măsură moderată	11%	20%	12%
	Aș accepta în mică măsură	0%	17%	1%
	Nu aș accepta deloc	33%	6%	2%
<i>P</i>		<i>1,15E-05</i>		

Tabel 10 Acceptabilitatea interzicerii tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice, după nivelul de studii
Acceptability of a ban on clear-cutting in forests bordering tourist trails, by level of education

Afirmăție chestionar	Răspuns	Mediul de locuire	
		Urban	Rural
<i>Interzicerea tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice</i>	Aș accepta cu siguranță	23%	18%
	Aș accepta în mare măsură	28%	40%
	Aș accepta într-o măsură moderată	37%	18%
	Aș accepta în mică măsură	10%	15%
	Nu aș accepta deloc	1%	9%
<i>P</i>		<i>0,0041</i>	

Tabel 11 Acceptabilitatea aplicării măsurii de amplasare a panourilor informative în păduri, influența nivelului de studii
Acceptability of the measure of information boards in forests, influence of education level

Afirmăție chestionar	Răspuns	Nivelul de studii - ultima școală absolvită		
		Sub 10 clase	Liceu	Studii universitare
<i>Amplasarea în pădure a unor panouri informative cu lucrările silviculturale ce se execută de-a lungul traseului</i>	Aș accepta cu siguranță	44%	69%	70%
	Aș accepta în mare măsură	33%	23%	21%
	Aș accepta într-o măsură moderată	11%	3%	7%
	Aș accepta în mică măsură	0%	6%	3%
	Nu aș accepta deloc	11%	0%	0%
<i>P</i>		<i>0.0272</i>		

în mod semnificativ răspunsurile la afirmația că „modul de gestionare a pădurii îi afectează pe beneficiarii serviciilor sociale și culturale ale pădurii”, este vorba despre categoria de vârstă (tabelul 5), nivelul de studii (tabelul 6) și mediul de locuire (tabelul 7).

Față de categoria de vârstă 56-67, respondenții tineri (categoria de vârstă 18-30) tind să fie de acord cu ideea că gestionarea pădurilor are un impact asupra serviciilor sociale și culturale de care beneficiază cei interesați. Această diferență poate reflecta faptul că generațiile mai tinere sunt mai conștiente de conexiunea dintre conservarea pădurilor și beneficiile non-materiale, cum ar fi funcțiile de recreere sau cultural-estetice ale pădurii.

În privința nivelului de studii, tendința pe care o arată aplicarea testului Chi-pătrat arată o corelație pozitivă între nivelul de studii și înțelegerea beneficiilor complexe oferite de păduri. Astfel, procentul celor care sunt total de acord că modul de gestionare a pădurilor influențează serviciile culturale și sociale este mai mare în rândul celor cu studii universitare (25%) comparativ cu cei care au un nivel de studii inferior.

Comparativ cu respondenții din mediul rural, cei din mediul urban prezintă un nivel mai mare de percepție a corelației dintre gestionarea pădurilor și beneficiile sociale și culturale ale pădurii. Această diferență poate fi atribuită faptului că locuitorii din mediul urban au o mai mare expunere la informații prin intermediul mass-media și accesului la servicii mai bune de educație, dar și faptului că locuitorii din mediul urban au așteptări ridicate în privința serviciilor imateriale ale pădurii și se simt afectați prin activitățile de gestionare forestieră, în special prin cele de exploatare forestieră. În schimb, locuitorii din mediul rural ar putea percepe pădurile mai mult prin prisma valorii lor economice directe, cum ar fi lemnul sau produsele non-lemnoase.

Testul Chi-pătrat arată că variabilele socio-demografice categoria de vârstă (tabelul 8), nivelul de studii (tabelul 9) și mediul de locuire (tabelul 10) determină o diferențiere a răspun-

surilor cu privire la măsura potențială a interzicerii tăierilor rase în pădurile limitrofe traseului. Astfel, majoritatea respondenților din toate categoriile de vârstă ar accepta cu siguranță măsura interzicerii tăierilor rase în pădurile limitrofe traseelor turistice, diferențierea apărând în rândul categoriei persoanelor mai în vârstă (56-67 de ani), care tind la o acceptare moderată sau în mai mică măsură a acestei potențiale acțiuni. Persoanele cu studii universitare sprijină cel mai mult această măsură, comparativ cu cei cu mai puțin de 10 clase, ceea ce sugerează o posibilă corelație între nivelul de studii și perceperea impactului tăierilor rase. De asemenea, respondenții din mediul urban prezintă un sprijin mai mare pentru măsură. Altfel spus, măsura de interzicere a tăierilor rase în pădurile limitrofe traseului tinde a fi susținută mai cu seamă de persoanele de vârstă tânără și medie, cu un nivel de studii ridicat, locuind mai degrabă în mediul urban.

În privința măsurii propuse de amplasare a unor panouri informative despre lucrările silvotehnice care sunt în curs de desfășurare, singura variabilă care diferențiază respondenții este nivelul de studii (Tabelul 11), respondenții cu studii superioare fiind cei mai favorabili acestei măsuri (70% dintre aceștia acceptând cu siguranță măsura propusă).

Discuții

Studiul prezent explorează percepția turiștilor asupra gestionării pădurilor și rolului acestora în turismul ecologic, cu accent pe regiunea Via Transilvanica, un traseu reprezentativ pentru turismul bazat pe natură din România. Înțelegerea percepțiilor turiștilor este esențială pentru a alinia practicile de gestionare forestieră cu așteptările publicului și pentru a sprijini dezvoltarea unor forme de turism care să nu dăuneze mediului.

Gestionarea durabilă a pădurilor este un pilon al ecoturismului la nivel global (Eagles et al. 2002, Buckley 2012). Integrarea biodiversității și a serviciilor culturale în procesul de elaborare a politicilor forestiere poate contribui

și la creșterea bunăstării comunităților locale (Pour et al. 2023). Prin punerea în valoare a moștenirii culturale și de biodiversitate pe care o dețin, comunitățile din zona traseului Via Transilvanica ar putea atrage un număr mai mare de turiști și beneficia economic de dezvoltarea sectorului turistic la reducerea sărăciei în comunitățile afectate (Pour et al. 2017, 2018). În contextul Via Transilvanica, percepțiile respondenților arată că aceștia își doresc ca pădurile să fie gestionate astfel încât să susțină activitățile turistice, culturale și sociale. Prin urmare, există o așteptare clară din partea turiștilor ca gestionarea pădurilor să țină cont și de serviciile sociale și culturale furnizate de pădure. O gestionare inadecvată ar putea avea un impact negativ asupra acestor beneficii, reducând atractivitatea traseului pentru vizitatori (Weaver și Lawton 2017).

Chiar dacă profilul eșantionului nu este unul reprezentativ statistic, observăm că majoritatea respondenților au un nivel de studii ridicat, adevărându-se faptul că traseul Via Transilvanica atrage, în principal, persoane cu un nivel de educație ridicat, care sunt probabil mai conștiente de importanța conservării mediului și mai receptive la măsurile de gospodărire a pădurilor, putând manifesta o preferință pentru soluții sustenabile și informate (Savari et al. 2020). Traseul este popular în rândul locuitorilor din orașe, care văd în Via Transilvanica o oportunitate de evadare din aglomerația urbană și de reconectare cu natura. Persoanele din mediul rural, deși reprezintă o proporție semnificativă în studiul nostru, ar putea percepe traseul mai degrabă ca parte a mediului lor obișnuit și, prin urmare, ar avea un alt tip de motivație pentru a-l vizita (Yun 2016). Așa cum apare în analiza efectuată, așteptările cu privire la rolul social al pădurii sunt diferite la locuitorii din mediul urban comparativ cu locuitorii din mediul rural (Ciesielski și Stereńczak 2018), cei din mediul urban evaluând mai critic impactul măsurilor de gestionare forestieră și având așteptări mai mari (Lhoest et al. 2019). Așteptările se diferențiază de asemeni și în funcție de categoria de vârstă și de nivelul studiilor, ceea ce impu-

ne adaptarea comunicării publice cu privire la gestionarea pădurilor în funcție de caracteristicile socio-demografice ale grupului țintă (Machado Toffolo et al. 2022).

În general, convingerile turiștilor cu privire la gestionarea problemelor de mediu sunt mai puternice decât așteptările lor reale (Lertwannawit și Anuwichanont 2011), fiind influențate de interacțiunea dintre valorile ecologice și facilitățile turistice (Weaver și Lawton 2017). Astfel, rezultatele studiului nostru subliniază că turiștii percep în mod pozitiv posibilitatea unor măsuri suplimentare de protecție a calității peisajului, cum ar fi interzicerea tăierilor rase și implementarea unor zone tampon de-a lungul traseului. Însă, deși este cunoscut că vizitatorii preferă pădurile cât mai naturale și susțin măsuri de protecție care contribuie la conservarea ecosistemelor naturale (Hvenegaard și Dearden 1998), din rezultatele studiului reiese faptul că o renunțare totală la exploatarea forestieră nu este soluția preferată, ceea ce sugerează, dincolo de limitările metodologice care pot fi depășite în studiile viitoare, existența unei percepții latente asupra echilibrului necesar între exploatarea forestieră și îngrijirea pădurilor. În contextul turismului ecologic pe Via Transilvanica, această atitudine poate reflecta o conștientizare sporită a turiștilor față de importanța gestionării durabile a resurselor forestiere și un argument pentru dezvoltarea unor practici de exploatare forestieră cu impact redus asupra mediului. Pe de altă parte, reglementările prea stricte, afectând negativ economia locală, pot reduce atractivitatea unei destinații din perspectiva turiștilor (Fennell 2020). O soluție de compromis o reprezintă stabilirea de-a lungul traseului a unor zone tampon fără lucrări silviculturale, măsură cu o largă susținere din partea respondenților, care ar atenua într-o oarecare măsură conflictul între exploatarea forestieră și activitatea de turism bazat pe natură.

Rezultatele studiului arată că măsurile care au ca scop protecția directă a pădurilor sunt bine acceptate, dar și că este nevoie de o mai bună comunicare cu privire la activitățile de

silvicultură. Turiștii nu doar că preferă protecția pădurilor, dar vor și să înțeleagă mai bine procesele și să fie incluși în deciziile legate de managementul forestier (Mäntymaa et al. 2018). Ambele metode, adică atât reglementarea (interdicții, restricții) cât și informarea sunt necesare pentru a promova utilizarea sustenabilă a resurselor în activitățile recreative (Taff et al. 2019). Studiul arată de asemenea că măsurile de amplasare a unor amenajări turistice stârnesc mai multă opoziție decât măsurile de conservare strictă a peisajului. Astfel putem concluziona că în general respondenții nu doresc ca activitățile de recreare să impiețeze asupra ideii de conservare a naturii și a peisajului (Thomas și Reed 2019).

Analiza opiniilor și percepțiilor turiștilor sugerează importanța găsirii unui echilibru între conservarea pădurilor și facilitarea unei experiențe turistice plăcute. Implementarea măsurilor propuse trebuie să fie susținută de inițiative educative (ex. panouri informative), dar și de o comunicare clară privind beneficiile pentru mediu și comunități.

Concluzii

Studiul a permis înregistrarea percepțiilor turiștilor de pe Via Transilvanica cu privire la modul de gestionare a pădurilor și cu privire la impactul activităților de gestionare forestieră asupra experienței turistice și a valorilor sociale și culturale asociate. O proporție semnificativă a turiștilor au o opinie rezervată sau neutră despre calitatea actuală a gospodăririi pădurilor, ceea ce indică nevoia de îmbunătățire în comunicarea publică și în implementarea politicilor forestiere. Turiștii înțeleg importanța utilizării resurselor forestiere prin activitatea de exploatare forestieră, dar percep această activitate ca fiind problematică atunci când efectele sunt vizibile și afectează estetica peisajului. Impactul exploatării forestiere este o preocupare majoră a turiștilor, fiind necesare măsuri care să reducă impactul vizual al

acestor activități.

Studiul arată că există o strânsă legătură între gestionarea pădurilor și percepțiile turiștilor asupra serviciilor sociale și culturale furnizate de pădure. Turiștii percep gestionarea durabilă a pădurilor ca fiind crucială pentru menținerea serviciilor recreative, educative și estetice oferite de păduri, existând așteptarea ca autoritățile și administratorii forestieri să se preocupe de protejarea acestor valori.

Analiza percepțiilor turiștilor asupra măsurilor propuse pentru gestionarea pădurilor limitrofe traseelor turistice relevă un sprijin afirmat pentru inițiativele de conservare și administrare durabilă a resurselor forestiere. Amplasarea panourilor informative este măsura cea mai acceptată, acest lucru indicând o deschidere a turiștilor către educație și informare, evidențiind rolul esențial al conștientizării publicului vizitator al pădurii, dau și al transparenței în actul de administrare a pădurilor. Interzicerea tăierilor rase este o măsură percepută pozitiv de majoritatea respondenților, în special de cei tineri, de cei cu un nivel ridicat al studiilor și a celor din mediul urban. Totuși, se observă o reticență pentru această măsură în rândul altor grupuri socio-demografice, precum cei cu nivel de studii mai scăzut sau cei din mediul rural, ceea ce impune continuarea cercetărilor în această direcție, în special pentru asigurarea unei reprezentativități statistice a răspunsurilor.

Turiștii care vizitează traseul Via Transilvanica manifestă o atitudine pozitivă față de gospodărirea sustenabilă a pădurilor și sprijină luarea de măsuri ce promovează conservarea și educația. Totuși, diferențele de percepție evidențiate de caracteristicile socio-demografice subliniază nevoia unor strategii de comunicare adaptate. Politicile de gestionare a pădurilor trebuie să integreze atât prioritățile ecologice, cât și interesele economice și sociale ale comunităților locale, contribuind astfel la dezvoltarea unui model de turism ecologic durabil pe Via Transilvanica.

Mulțumiri

Studiul s-a efectuat în cadrul proiectului internațional WILDCARD, HORIZON-CL5-2022-D1-02 / HORIZON-CL5-2022-D1-02-05 Grant Agreement number: 101081177, Effects of rewilding in forests and agricultural lands on carbon sequestration and diversity și în cadrul proiectului internațional INTERCEDE, HORIZON-CL6-2023-CIRCBIO-01, Grant Agreement number 101135159, Incentivising Future Forest Ecosystem Services and Incomes In Europe.

Bibliografie

- Baloch Q. B., Shah S. N., Iqbal N., Sheeraz M., Asadullah M., Mahar S., Khan A. U., 2023. Impact of tourism development upon environmental sustainability: a suggested framework for sustainable ecotourism. *Environmental Science and Pollution Research*, 30(3), 5917-5930, 10.1007/s11356-022-22496-w.
- Bengston D. N., 2020. Shifting forest values as a driver of change. In: Dockry M. J., Bengston D. N., Westphal L. M., comps. *Drivers of change in US forests and forestry over the next 20 years*. Gen. Tech. Rep. NRS-P-197. Department of Agriculture, Forest Service, Northern Research Station, 68-75, 10.2737/NRS-GTR-P-197-paper7.
- Buckley R., 2023. Tourism and mental health: Foundations, frameworks, and futures. *Journal of Travel Research*, 62(1), 3-20, 10.1177/00472875221087669.
- Calzati V., de Salvo P., 2017. Slow tourism: A theoretical framework. *Slow tourism, food and cities* (pp. 33-48). Routledge, 10.4324/9781315686714.
- Ceballos-Lascurain H., 1996. Tourism, ecotourism, and protected areas: The state of nature-based tourism around the world and guidelines for its development, IUCN-World Conservation Union, Gland, Switzerland, 315 p.
- Ciesielski M., Stereńczak K., 2018. What do we expect from forests? The European view of public demands. *Journal of environmental management*, 209, 139-151, 10.1016/j.jenvman.2017.12.032.
- David F., 2020. *Ecotourism*, 398. Routledge, 10.4324/9780429346293.
- Donici D. S., Dumitras D. E., 2024. Nature-based tourism in national and natural parks in Europe: A systematic review. *Forests*, 15(4), 588, 10.3390/f15040588.
- Dongkoo Y., Hennessy S. M., Courtney S. A., 2016. Motivations and Preferred Activities of Tourists to Rural Destinations: A Comparative Analysis of Rural and Urban Residents, Amherst SUA, University of Massachusetts, 11p
- Eagles P. F., McCool S. F., Haynes C. D., 2002. Sustainable tourism in protected areas: Guidelines for planning and management (No. 8). IUCN, Gland, Switzerland, and Cambridge, UK, the United Nations Environment Programme and the World Tourism Organization, 183 p.
- Frangopol C., 2023. Managementul resurselor forestiere în economia națională contemporană. În *State, security and human rights, Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală*, Chișinău, Moldova, 8-9 decembrie 2022, Vol. 2, pp. 152-159.
- Frick J., Bauer N., von Lindern E., Hunziker M., 2018. What forest is in the light of people's perceptions and values: socio-cultural forest monitoring in Switzerland. *Geographica Helvetica*, 73(4), 335-345, 10.5194/gh-73-335-2018.
- Gurel E., Altınay L., Daniele R., 2010. Tourism students' entrepreneurial intentions. *Annals of tourism research*, 37(3), 646-669, 10.1016/j.annals.2009.12.003.
- Higgins B. R., 1996. The global structure of the nature tourism industry: ecotourists, tour operators, and local businesses. *Journal of Travel Research*, 35(2), 11-18, 10.1177/004728759603500203.
- Hvenegaard G. T., Dearden P., 1998. Ecotourism versus tourism in a Thai National Park. *Annals of tourism Research*, 25(3), 700-720, 10.1016/S0160-7383(98)00020-6.
- Jo J. H., Choi M., Shin S., Lee C. B., 2023. Navigating nature's benefits to people: an examination of asymmetrical stakeholder preferences for local forest ecosystem services in South Korea. *Forestry*, 96(2), 277-292, 10.1093/forestry/cpac042.
- Jurkus E., Povilanskas R., Taminskas J., 2022. Current Trends and Issues in Research on Biodiversity Conservation and Tourism Sustainability. *Sustainability* 2022, 14, 3342, 10.3390/su14063342.
- Kausar R., Mirza S. N., Saboor A., Saleem A., Khalid B., 2013. Role of ecotourism in promoting and sustaining conservation of nature: A case study of Murree forest recreational resort. *Pak. J. Agri. Sci*, 50(3), 463-468.
- Lee T. H., Jan F. H., 2018. Ecotourism behavior of nature-based tourists: An integrative framework. *Journal of Travel Research*, 57(6), 792-810, 10.1177/0047287517717350.
- Lertwannawit A., Anuwichanont J., 2011. Tourists Expectation And Perception Towards Environmental Issue Management For Green Tourism Of Khao Yai National Park. *International Business and Economics Research Journal (IBER)*, 10(9), 41-46.
- Lhoest S., Dufrêne M., Vermeulen C., Oszwald J., Doucet J. L., Fayolle A., 2019. Perceptions of ecosystem services provided by tropical forests to local populations in Cameroon. *Ecosystem services*, 38, 100956, 10.1016/j.ecoser.2019.100956.
- Machado Toffolo M., Simoncini G. A., Marchini C., Meschini M., Caroselli E., Franzellitti S., Goffredo S., 2022. Long-term effects of an informal education program on tourist environmental perception. *Frontiers in Marine Science*, 9, 830085, 10.3389/fmars.2022.830085.

- Mäntymaa E., Ovaskainen V., Juutinen A., Tyrväinen L., 2018. Integrating nature-based tourism and forestry in private lands under heterogeneous visitor preferences for forest attributes. *Journal of Environmental Planning and Management*, 61(4), 724-746, 10.1080/09640568.2017.1333408.
- Mehmetoglu M., 2007. Typologising nature-based tourists by activity—Theoretical and practical implications. *Tourism management*, 28(3), 651-660, 10.1016/j.tourman.2006.02.006.
- Millennium Ecosystem Assessment. Web: <https://www.millenniumassessment.org/en/index.html>. Accesat: 10.12.2024.
- Moira P., Mylonopoulos D., Kondoudaki A., 2017. The application of slow movement to tourism: Is slow tourism a new paradigm?. *Journal of Tourism and Leisure Studies*, 2(2), 1, 10.18848/2470-9336/CGP/v02i02/1-10.
- National Geographic. Web: <https://www.nationalgeographic.com/travel/article/via-transilvanica-trail-transylvania-romania>. Accesat: 04.01.2025.
- Nocentini S., Buttoud G., Ciancio O., Corona P., 2017. Managing forests in a changing world: the need for a systemic approach. A review, 26(1):15, 10.5424/fs/2017261-09443.
- Orams M. B., 1995. Towards a more desirable form of ecotourism. *Tourism management*, 16(1), 3-8, 10.1016/0261-5177(94)00001-Q.
- Paudyal R., Stein T. V., Ober H. K., Swisher M. E., Jokela E. J., Adams D. C., 2018. Recreationists' perceptions of scenic beauty and satisfaction at a public forest managed for endangered wildlife. *Forests*, 9(5), 241, 10.3390/f9050241.
- Pour M. D., Barati A. A., Azadi H., Scheffran J., 2018. Revealing the role of livelihood assets in livelihood strategies: Towards enhancing conservation and livelihood development in the Hara Biosphere Reserve, Iran. *Ecological Indicators*, 94, 336-347, 10.1016/j.ecolind.2018.05.074.
- Pour M. D., Barati A. A., Azadi H., Scheffran J., Shirkhani M., 2023. Analyzing forest residents' perception and knowledge of forest ecosystem services to guide forest management and biodiversity conservation. *Forest Policy and Economics*, 146, 102866, 10.1016/j.forpol.2022.102866.
- Pour M. D., Motiee N., Barati A. A., Taheri F., Azadi H., Gebrehiwot K., Witlox F., 2017. Impacts of the Hara biosphere reserve on livelihood and welfare in Persian Gulf. *Ecological Economics*, 141, 76-86, 10.1016/j.ecolecon.2017.05.023.
- Raport anual 2020. Web: <https://tasuleasasocial.ro/media/e2fhndk0/raport-anual-2020-final.pdf>. Accesat: 05.01.2025.
- Sauter P. A., Hermann D., Mußhoff O., 2018. Are foresters really risk-averse? A multi-method analysis and a cross-occupational comparison. *Forest policy and economics*, 95, 37-45, 10.1016/j.forpol.2018.07.007.
- Savari M., Eskandari Damaneh H., Eskandari Damaneh H., 2020. Factors influencing local people's participation in sustainable forest management. *Arabian Journal of Geosciences*, 13(13), 513, 10.1007/s12517-020-05519-z.
- Shi F., Weaver D., Zhao Y., Huang M. F., Tang C., Liu Y., 2019. Toward an ecological civilization: Mass comprehensive ecotourism indications among domestic visitors to a Chinese wetland protected area. *Tourism Management*, 70, 59-68, 10.1016/j.tourman.2018.07.011.
- Taff B. D., Benfield J., Miller Z. D., D'antonio A., Schwartz F., 2019. The role of tourism impacts on cultural ecosystem services. *Environments*, 6(4), 43, 10.3390/environments6040043.
- Thomas S. L., Reed S. E., 2019. Entrenched ties between outdoor recreation and conservation pose challenges for sustainable land management. *Environmental Research Letters*, 14(11), 115009, 10.1088/1748-9326/ab4f52.
- Via Transilvanica. Web: <https://www.viatransilvanica.com/>. Accesat: 13.12.2024.
- von Detten R., 2011. Sustainability as a guideline for strategic planning? The problem of long-term forest management in the face of uncertainty. *European Journal of Forest Research*, 130(3), 451-465, 10.1007/s10342-010-0433-9.
- Wall G., 2012. Sustainable tourism futures: Perspectives on systems, restructuring and innovations edited by Stefan Gössling, C. Michael Hall, and David B. Weaver. *The Canadian Geographer/Le Géographe canadien*, 56(1), 150-151.
- Weaver D. B., Lawton L. J., 2017. A new visitation paradigm for protected areas. *Tourism Management*, 60, 140-146, 10.1016/j.tourman.2016.11.018.